

WEST-VLAAMSE MILIEUFEDERATIE

Nr. 2 – Jaargang 17 | Driemaandelijks tijdschrift | Juni - Juli - Augustus 2022

Afgiftekantoor Kortrijk Mail | Erkeningsnummer P926193

Verantwoordelijke uitgever: Kristina Naeyaert | Normandiestraat 178 | Wevelgem

---

8 PERSPECTIEF

Hervorming Polders en Wateringen

9 HET VERHAAL VAN DE DOENER

Marc Deketelaere, gedreven biotuinier en voorzitter Velt Jabbeke

12 FOCUS THEMA

Pesticiden: het recht om onszelf te vergifigen

16 OVER DE SCHREVE

Netwerk Goed Boeren: goed verdienen aan een ander landbouwmodel

18 FOCUS BELEID

MiNaraad | ProCoRo | PAS-overleg

---

3 FOCUS THEMA

De polders kraken: klimaatverandering en rechten van de natuur

---

INTRO

Katty De Wilde

Halfweg 2022.

Naast wereldschokkende gebeurtenissen, zorgde het langverwachte stikstofakkoord en het droogste voorjaar sinds de metingen voor nog meer turbulentie in Vlaanderen.

Niet alleen in het landbouwbeleid, maar ook in het waterbeleid dringt een drastische omslag zich steeds meer op. Om dit in de verf te zetten bij waterbeheerders, bestuurders en beleidsmakers organiseerde de West-Vlaamse Milieufederatie op 17 mei een infosessie over de 'rechten van natuur in de polders'. Dries Verhaeghe (Dryade vzw) en advocate Griet Cnudde benadrukten dat de tijd van zorgeloos polders droogtrekken voorbij is. In dit tijdschrift schreven we de essentie van hun boodschap neer.

We nemen je ook mee voor een kijkje bij onze Nederlandse collega's van de Brabantse Milieufederatie. Deze federatie werkt eveneens in een intensieve landbouwregio, alwaar zij, net als de West-Vlaamse Milieufederatie, de belangen van leefmilieu, natuur, klimaat en volksgezondheid dagelijks behartigen.

Je vindt in ons tijdschrift ook stevast het verhaal van een doener terug. Deze keer laten we een geëngageerde biotuinier en voorzitter van een West-Vlaamse lokale Veltafdeling aan het woord. En we maakten ruimte voor één van de focusthema's van Velt: pesticidengebruik.

Veel leesplezier!

Katty De Wilde

Dagelijks bestuurder
West-Vlaamse Milieufederatie

”Op 17 mei organiseerde de West-Vlaamse Milieufederatie een infosessie over ‘rechten van de natuur in de polders’. Dries Verhaeghe, bestuurder van Dryade vzw en advocate Griet Cnudde benadrukten dat de tijd van zorgeloos polders droogtrekken voorbij is.”

FOCUS THEMA

De polders kraken: klimaatverandering en rechten van de natuur

Polders en watering: relicten uit een ver verleden, van toen de Noordzee onze bron van welvaart was door lakenhandel. Hoewel ze historische wortels en steeds een aparte bestuursvorm hadden, staan ze op vandaag steeds meer onder druk. Droogte en klimaatverandering, maar ook de eis om respect voor de rechten van de natuur binnen een steeds intensievere landbouwcontext, zorgen voor het in vraag stellen van de tradities. Staan we op de vooravond van een ommezwaai in het waterbeleid van de polders?

De stijgende welvaart door de meerwaarde uit de productie en handel van lakens – en andere goederen uit verre gebieden – zorgde in de middeleeuwen voor een aangroei van en bevolkingstoename in de steden, met bijhorend een stijgende voedselvraag. Steeds meer ging de mens de woeste kustgronden bewerken en bond hij de strijd aan met de zee. De kustmoerassen werden massaal ingedijkt en drooggelegd. Droge gronden werden geïrrigeerd en het zout moest uit de grond worden gespoeld. 200.000 ha Vlaamse grond werd zo ooit op de zee of op een rivier gewonnen.

In West-Vlaanderen kennen we al in 1183 de Watering van Veurne-Ambacht. Wat later, in 1218 wordt in het Meetjesland (Oost-Vlaanderen) de Habbekinspolder vermeld, gelegen tussen Boekhoute en Watervliet. Antwerpen kent al van voor 1260 de Saaftingepolder. Met de overstromingen van 1377 trekt de inpoldering nog sterker aan en zorgen de ingrepen van toen, voor vele van de bestaande polderlandschappen van nu.

Om het waterbeheer te managen, kwam er ook de eerste regelgeving en werden bestuursvormen uitgewerkt. De Watering van Veurne-Ambacht beet hierbij de spits af. Het kapitaal voor de waterwerken, de technische kennis en knowhow, het beheer van de waterlichamen, stuwen, gemalen, sluizen, dijken enz. kwam in handen van deze besturen. Net als het toezicht en de bewaking op deze waterbeheerinfrastructuur Ook van die periode dateren de oude terminologieën als dijkgraaf, gezworene, geschot, griffier,...

Maar de tijd staat niet stil: de landbouw intensiverde en het ruimtelijk rendement voor de vruchtbare gronden werd steeds meer opgetrok-

ken. Het peilbeheer werd versterkt in functie van de intensieve landbouw (mee onder invloed van het omzetten van graslanden naar akkerland) en natuur kwam verder in de verdrukking. Afvoeren van water blijkt nog steeds het hoofddoel in de winter en in de zomer staan grachten steeds meer droog door beregening, maar ook door het tekort aan buffer door het afvoeren in de winter. De laatste grote wijzigingen dateren uit de tijd van Napoleon, maar dat kan snel veranderen: niet alleen bouwde Europa al jaren terug een sterke bescherming voor natuur in, ook binnen het waterbeleid (Kaderrichtlijn water), maar ook Vlaanderen wil het waterbeheer steeds meer stroomlijnen. En dan komen ook de Polders en Wateringen in het vizier.

Water naar de zee dragen.

Landbouwgronden worden gedraineerd om de velden makkelijker en vroeger op het jaar te kunnen bewerken. Maar door al dat regenwater af te voeren, raken de diepere grondwaterlagen niet meer aangevuld en droogt de grond sterk uit. Het water is niet meer beschikbaar, noch voor de landbouw, noch voor de natuur. Sterker nog: soms moeten landbouwvelden die in het voorjaar gedraineerd werden om te kunnen zaaien, later op het jaar worden besproeid met grond- of beekwater. Zo verliezen we twee keer kostbaar water en droogt de grond verder uit.

Voor het droogleggen van landbouwgronden vanaf 50 hectare is – sedert 15 jaar al – een vergunning en een milieueffectenrapport (MER) nodig. Als er ook kwetsbare natuurgebieden in het spel zijn –zoals bij ons de Uitkerkse Polder bijvoorbeeld, is dat vanaf 15 hectare. Die vergunningsplicht werd in 2006 ingevoerd, juist omwille

van de nood aan een betere waterhuishouding. In de praktijk blijken de meeste droogleggingsprojecten echter helemaal géén vergunning te hebben. Laat staan dat voorafgaand een MER werd opgemaakt.

Het meest schrijnende voorbeeld zijn de Polders en Wateringen. In Vlaanderen zijn er 59 Polders en Wateringen actief, met een werkingsgebied van circa 300.000 hectare en 10.000 km aan waterlopen. Zij pompen water uit de polders over naar nabijliggende waterlichamen, om het zo af te voeren naar zee. En dat nog steeds zonder vergunning. In hun interpretatie is dit namelijk geen drooglegging, maar “het louter verplaatsen van oppervlaktewater naar een ander deel van het hydrografisch net”. Daarom moeten ze volgens hun eigen interpretatie geen vergunning aanvragen. Die interpretatie werd zowel door minister Demir als door het Departement Omgeving al tegengesproken. De wetgeving is duidelijk: een vergunning is nodig.

Met de moed der wanhoop

De Uitkerkse Polder, 1.500 jaar geleden een slikken- en schorregebied dat stilaan ingepolderd werd, is een mooi voorbeeld van de strijd tegen verdroging. Met haar 1.400 hectare (700 ha natuur met natte graslanden), vormt dit komgrondgebied een trekpleister voor duizenden weidevogels. Het is de Vlaamse materniteit voor de grutto, de Kievit of de kluut, maar ook voor heel wat eenden zoals de slobeend of de zomertaling. Topnatuur zoals we in West-Vlaanderen amper kennen.

Centraal in het gebied ligt de Blankenbergse Vaart die, net als de zijbeken die erin afwateren, van groot belang is voor het afvoeren van water naar zee. Al 30 jaar – sinds de oprichting van het reservaat – beheerst de strijd tegen de ontwatering het werk van de natuurbeheerders van het gebied. Waar vroeger graslanden het zicht bepaalden, zorgde een grote ruilverkaveling voor een ommezwaai en kwamen akkers – met

drainage – in de plaats. Met een polderbestuur dat nog steeds vooral uit landbouwers bestaat, kwamen de natuurbelangen nooit vooraan op de agenda. Veel hoop werd er gesteld in de Kaderrichtlijn Water (2000 en omzetting naar Vlaams beleid in 2003) en de hiermee verbonden oprichting van de bekkencomités en deelbekkencomités (2008): eindelijk moest het waterbeleid ook – en strikt – in functie van de natuurbelangen gevoerd worden. Nederland maakte al een eerste switch naar een meer integraal beleid met de oprichting van de Waterschappen. Maar voor het deelbekken voor de Uitkerkse Polder kwam er niet veel verandering: het werd overgedragen aan het polderbestuur. Om toch een einde te maken aan de strijd tussen landbouw en natuur, onderhandelde de Vlaamse Overheid het Raamakkoord Oudlandpolder. De eerste versie, 7 jaar terug, strandde in onmin. Een tweede poging, een drietal jaar terug, onder voorzitterschap van de gouverneur en uitvoering van de VLM, loopt op vandaag nog steeds. Maar ook dit akkoord startte onder

ongelukkig gesternte: aangezien Natuurpunt als beheerder geen polderbelastingen wilde betalen in functie van drooglegging, kreeg ze bij aanvang een reprimande van de gouverneur. Dat zette de toon voor de inhoud van dit akkoord dat 30 jaar zal lopen (en nu in de startfase zit). Heel duidelijk werd dit, toen bleek dat de Blankenbergse Vaart, noch de afwateringsstromen niet in het raamakkoord werden opgenomen en dus hun afwaterende functie blijven behouden.

Daarenboven moest er een nieuwe pomp komen aan de monding van de vaart, om piekdebieten versneld naar de zee af te voeren. Natuurpunt heeft dit schoorvoetend aanvaard, om het akkoord niet te kelderen, maar stelde de voorwaarde dat de pomp enkel als noodpomp zou worden gebruikt en dat alle afwaterende stromen zouden voorzien worden van stuwen, om het waterpeil aan de natuurgebieden op het gestelde niveau te behouden. Maar aangezien deze waterlichamen niet in het raamakkoord vervat liggen, werden de stuwen niet voorzien.

Hoewel de natuurbescherming een directe werking heeft, verwijst het antwoord van de minister op het bezwaar hiertegen naar de latere fases in het akkoord. Mogelijks komt hier in de toekomst verbetering in.

Intussen is er de toenemende droogte, met gevolgen voor de broedgevallen en de voedselvoorziening van de weidevogels. Ook de beschermde vegetaties komen steeds meer onder druk. Momenteel blijft het behelpen met zonnepaneelpompjes, enkel binnen een beperkt gebied (50 ha op een geheel van 650 ha). Daarenboven trekt het polderbestuur de polder steeds vroeger droog (maart) en voert ze in de zomer water in van de Oostendse vaart, waar de waterkwaliteit niet geschikt is voor natuur.

De VMM en het polderbestuur kijken nog steeds de andere kant op. Maar in Berlare verzet één man zich hard tegen het droogleggingsbeleid.

Don Quichote uit Berlare

In de polder Schelde-Durme, zo'n 7.000 hectare groot, verzet de lokale actievoerder Francis Van den Abbeele zich al jaren tegen de drooglegging zonder vergunning. Hij probeert de Oost-Vlaamse provinciegouverneur te dwingen die vergunning op te leggen. De gouverneur weigerde dat echter, waarop ze werd teruggefloten door minister Demir. Maar ondanks jarenlang brieven schrijven naar allerlei instanties, een

hele reeks parlementaire vragen, een milieustakingsvordering en een verzoek tot bestuurlijke handhaving, veranderde er tot nog toe: niets. Het is nu wachten op een nieuwe beslissing van de gouverneur.

Eenzelfde verhaal bij het waardevolle natuurgebied De Zegge in Geel. Ook hier wordt water uit omliggende landbouwgronden weggepompt zonder vergunning. De biodiversiteit gaat achteruit door de drooglegging van de polder tussen de Zegge en de Kleine Nete. Het provinciebestuur van Antwerpen werd door de Vlaamse milieuhandhaving op de vingers getikt omdat deze drooglegging zonder vergunning en MER gebeurt.

Op basis van deze twee dossiers diende de vzw Dryade vervolgens een klacht in tegen 56 polders en wateringeng. Daarmee stelt de vzw de kwestie scherp op Vlaams niveau. Eerder schreef de vzw al alle polderbesturen en wateringeng aan. Uit hun antwoorden bleek opnieuw dat ze vinden dat ze niet aan drooglegging doen en dus ook geen vergunning moeten aanvragen of een MER moeten opmaken. Soms argumenteren ze dat ze niet wegpompen, maar "louter grachten aanleggen waarlangs het water door de zwaartekracht wegloopt". Dat soort van drogargumenten zal ons niet helpen in tijden van droogte. Een forser optreden van het beleid is absoluut noodzakelijk.

Verandering in de maak?

Al enige tijd ligt de inkanteling van de polderbesturen in het provinciaal bestuur op de plank van de Vlaamse Regering. Dit zou komaf maken met de zware druk die de landbouw legt op het waterbeleid.

Voor de Provincie West-Vlaanderen gaat het uiteraard om een groot gebied en is de discussie, vooral over financiële kant van de zaak, nog helemaal niet rond. Vraag is of deze inkanteling, dan wel een andere manier van bestuurlijke opschaling, de beste oplossing is.

Uiteraard zijn we voorstander van een meer neutraal polderbeleid. Neutraliteit moet dan leiden naar integraal beheer, waar ook de natuur haar rechten kent. We zijn geen voorstander van eventuele uitzonderingssituaties –door bijvoorbeeld de West-Vlaamse Polders en Wateringen een onafhankelijke positie te geven, aangezien een gestroomlijnd waterbeheer op het juiste niveau de beste resultaten heeft.

En uiteraard zijn we er ervan overtuigd dat de kennis van de mensen in het veld, ook de polders, niet over boord gegooid mag worden.

Misschien raken we dan eindelijk af van de middeleeuwse droogleggingsmentaliteit?

Graag een verantwoord waterbeheer

Als een vergunning en een MER wél worden afgedwongen voor droogleggingsprojecten, is vervolgens de vraag hoe die instrumenten ingezet kunnen worden voor een duurzaam waterbeheer. Het kan niet de bedoeling zijn om al die landbouwgebieden onder water te zetten, maar een evenwichtig waterpeilbeheer met aandacht voor natuurwaarden is het minimum dat we op vandaag kunnen verwachten.

Droogleggingsnormen voor polders bedragen momenteel 1,2 m voor kleigronden en 90 cm voor zandgronden. Voor de natuur is dat echter veel te diep: 50 cm en liefst minder, is het maximum. Bovendien hoeft ook niet het hele jaar gedraineerd te worden. Dat is vooral nodig bij het zaaien en het oogsten. In andere periodes is deze lage waterstand niet nodig. Met peilgestuurde drainagesystemen kan de landbouwer het waterpeil regelen zodat enkel tijdens de korte periodes dat dit nodig is, het peil verlaagd wordt op het veld. Daarover moeten afspraken gemaakt worden tussen landbouw en natuur. En daarbij kan het opmaken van een milieueffectrapport en het afdwingen van de vergunningsplicht een grote hulp zijn.

Dat er op vandaag – vooral voor de grote drainages – al 15 jaar een vergunningsplicht geldt, met plicht tot opmaak van een MER, maar dit niet wordt toegepast, valt in deze tijden van droogte niet meer goed te praten.

Tekst: Erik Grietens en Bart Vanwildemeersch

vdk
bank

Bij ons spaart
je geld ook
het klimaat.

vdk bank Kortrijk
T 056 20 13 21
kortrijk@vdk.be

Hervorming Polders en Wateringen

Ir. Pieter-Jan Taillieu

Voorzitter Vereniging van Vlaamse Polders en Wateringen & beleidsverantwoordelijke Zuidijzerpolder

‘De inkanteling binnen provinciale besturen draagt niet onze voorkeur weg. Een hervorming op bekkenniveau of combinatie van deelbekkens is de enige logische oplossing. Polder- en wateringbesturen staan open voor een hervorming naar hydrografisch logische gehelen.’

Polderbesturen zijn eeuwenoud. Door een sterke bevolkingsgroei was er nood aan meer vruchtbare landbouwgronden om te voorzien in het noodzakelijke voedsel. Waterrijke gebieden werden drooggelegd en in cultuur gebracht. De polderbesturen specialiseerden zich in het uitvoeren van waterbeheersingswerken en het aansturen van het peilbeheer via diverse waterinfrastructuur. Sinds 2003 is het takenpakket van de polderbesturen verruimd naar het uitvoeren van de doelstellingen van het integraal waterbeleid. Het waterbeleid van de polders en wateringen is m.a.w. niet verschillend van de andere waterbeheerders, behalve dat zij functioneren in waterrijke gebieden met een fijnmazig waterlopenstelsel en constante risico's voor wateroverlast.

Het huidig waterbeleid in Vlaanderen is sterk versnipperd. Een rationalisering naar Nederlands model op basis van hydrografisch logische gehelen (bekkens of combinatie van deelbekkens) is noodzakelijk. Water bepaalt zijn eigen bestuurlijke grenzen. Het waterbeheer dient uitgevoerd door functionele waterschapsbesturen met een sterke lokale gebiedskennis, waarbij alle betrokken actoren evenredig vertegenwoordigd zijn. De inkanteling binnen provinciale besturen draagt niet onze voorkeur weg. Binnen 1 logisch hydrografisch gebied is nood aan 1 operationele waterbeheerder. Dit doel wordt niet bereikt, bovendien zijn provinciale grenzen niet hydrografisch logisch. Een hervorming op bekkenniveau of combinatie van deelbekkens is de enige logische oplossing. Polder- en wateringbesturen staan open voor een hervorming naar hydrografisch logische gehelen.

De discussie over het toekomstig waterbeleid in Vlaanderen is helaas niet nieuw. Het gebrek aan politieke consensus omtrent onze toekomst werkt verlamdend. Waterbeheerders worden tegen elkaar uitgespeeld in plaats van te werken naar hetzelfde doel. Ofwel wordt werk gemaakt van een ambitieuze hervorming op alle bestuursniveaus OF men moderniseert de bestaande wetgeving polders (1957) zodat eindelijk vooruitgang kan geboekt worden in het behalen van de doelstellingen integraal waterbeleid.

Dries Verhaeghe

Bestuurder milieuvereniging Dryade vzw
www.dryade.info

‘Om deze problemen aan te pakken, dringen schaalvergroting en professionalisering zich op. Dit kan door de Polders en Wateringen op te laten gaan in een hoger bestuursniveau, de provincies of de VMM.’

Door de voorjaarsdroogte kwam het falend waterbeleid volop in de actualiteit. In Vlaanderen geven de Polders en Wateringen dit grotendeels vorm. Ook de provincies, Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) en De Vlaamse Waterweg spelen een belangrijke rol. De verdroging wijst op drie problemen met ons waterbeleid.

Vooreerst is er de sterke focus op drainage. Een zekere mate van ontwatering is nodig maar er wordt teveel gepompt door de Polders en Wateringen. Bovendien zijn de pompstations en grachtenstelsels vergunningsplichtig. Ze worden echter zonder vergunning, dus illegaal, uitgebaat.

Ten tweede is de versnippering van het waterbeleid over verschillende beleidsniveaus en het gebrek aan knowhow bij een aantal Polders en Wateringen. Tot slot besturen landbouwers de Polders en Wateringen. Daardoor primeren de belangen van landbouw op die van natuur.

Om deze problemen aan te pakken, dringen schaalvergroting en professionalisering zich op. Dit kan door de Polders en Wateringen op te laten gaan in een hoger bestuursniveau, de provincies of de VMM.

De West-Vlaamse Polders of de polders die meer dan 20.000 hectare beslaan, pleiten ervoor dat zij zouden kunnen blijven bestaan. Ik ben geen voorstander van zo'n uitzonderingsregime. De houdgreep van de landbouw wordt hiermee niet opgelost. In Nederland overweegt men de geborgde zetels voor landbouw in de waterschappen te schrappen. In Vlaanderen is zo iets momenteel niet bespreekbaar.

Prioritair is dat de Polders en Wateringen de vergunningsplicht in orde brengen. Bij impact op natuurgebieden moet er ook een effectenbeoordeling gebeuren. Het kunstmatig verlagen van waterpeilen heeft een belangrijke impact op de natuurwaarde van deze gebieden. Hierover loopt een klacht van Dryade bij de omgevingsinspectie maar we hopen dat de Polders en Wateringen dit uit eigen beweging doen.

HET VERHAAL VAN DE DOENER

Marc Deketelaere, gedreven biotuinier en voorzitter van Velt Jabbeke

Wat drijft je inzet en hoe begon het?

Varsenare 1977. We verhuisden van een appartement naar een woning met grond. We zagen het zitten, maar wat doe je met 2500m2 grond? Je moet eens babbelen met mijn vader zei onze babysit, hij doet aan biologisch tuinieren bij Velt of zoiets. Ik werd lid en wat later bestuurslid van Velt Jabbeke. De grond werd een biologische moestuin, boomgaard en siertuin. Wij werden zelfvoorzieners, alle groenten kweken, brood bakken, kaas maken, imkeren ... het was maar een woord. Die kennis delen en uitdragen dat wilden we.

Ondertussen ben ik voorzitter van de afdeling Jabbeke. De Vereniging voor Ecologisch Tuinieren heeft zijn ecologisch territorium enorm uitgebreid. Wij dragen dit alles uit en hopen zo een ruime basis te leggen voor het milieu- en klimaatbewustzijn.

Welke rol speelt de West-Vlaamse Milieufederatie daarin?

Er zijn zeker raakvlakken met andere verenigingen en doelstellingen die op die manier kunnen verbonden worden. Alle ecologisch beheerde tuinen samen maken een groene oppervlakte die ecosystemen ondersteunt zoals voedselproductie, bestuiving, natuurbeleving en biodiversiteit.

Waar gaat het volgens jou de goede kant op in West-Vlaanderen?

Er is een groei in het ledenaantal van jongeren wat zeker een gunstige evolutie is. Ook komen steeds meer grotere projecten aan bod zoals 'Samentuinen' en 'Voedselbossen' door de medewerking van gemeentebesturen die ook steeds minder eco-kritisch zijn.

Waar moet in onze provincie dringend de hand aan de ploeg?

De vorming tot een geheel. Alle verenigingen die eenzelfde doel nastreven moeten meer met elkaar verbonden worden al is het bij

bepaalde projecten waardoor de impact groot, het zichtbaarder wordt en nog meer mensen aangesproken worden om moeder natuur te verzorgen.

Welke 'groene' droom hoop je ooit verwezenlijkt te zien?

Een samenleving waar ecologische waarden de norm worden en buurten met elkaar in 'samenleven' gaan waarbij iedereen volgens zijn godsvrucht en vermogen bijdraagt tot een ecologische gemeenschap: Samentuinen, voedselbossen, Samenbuurten.

Op welk (groen) plekje in de provincie kom je tot rust?

Het plekje dat ik sinds 1977 gevormd, gekneed, beplant, gekoesterd en laten begaan heb. Al ken ik iedere cm, het kent ook mij en het is nog steeds mijn plaats voor alle emoties en rust.

Nieuw afvalcharter voor strandfestivals deze zomer in Zeebrugge

Bron: VRT NWS

Fictief tegen mogelijke nieuwe ambachtelijke zone in Zonnebeke. © Maxime Petit

Veertigtal buurtbewoners op protest tegen mogelijke komst ambachtelijke zone: "We vragen ons af wat de provincie hier wil creëren"

Bron: HLN

Archief.be

Oppompverbod in verschillende West-Vlaamse beken door aanhoudende droogte: "Moesten dringend ingrijpen"

Lotte Aneca,
Camille
Jonckheere
van 11:00 tot 12:15

Bron: VRT NWS

Nu hebben ook de Bond Beter Leefmilieu (BBL), Natuurpunt, de West-Vlaamse Milieufederatie en de Limburgse Milieukoepel op hun beurt de gemeenten aangeschreven om hun stem te laten horen tijdens het openbaar onderzoek. In hun oproep zetten ze zes aanbevelingen. "Dat zijn zes concrete handvaten om het stikstofdossier te versterken. Cruciaal is dat het stikstofbeleid rechtszekerheid geeft aan landbouwers en tegelijk een gezonde omgeving waarborgt voor omwonenden", klinkt het.

Zes aanbevelingen van de milieu- en natuurorganisaties:

1. Bied rechtszekerheid aan landbouwers door gepland beleid nu al in rekening te brengen.
2. Zet expliciet in op meer grondgebonden veeteelt.
3. Herevalueer PAS-lijst met het oog op de effectieve emissiereductie.
4. Zet breed in op natuurherstel.
5. Geef landbouwers een toekomst via agro-ecologie.
6. Verscherp de doelstellingen voor industrie en mobiliteit.

Bron: VILT

Volg ons ook op facebook:
www.facebook.com/wmfkoepel

*Natuurpunt
Gaverstreke
realiseert uitbreiding
natuurgebied De
Bonte Os*

Bron: KW

**Bedrijfswereld wil hoogspanningslijn
Ventilus in West-Vlaanderen
bovengronds: "Meest realistische en
betaalbare optie"**

Bron: VRT NWS

**50 hectare aan exotische
woekerplanten verdwijnt komende 5
jaar uit duinen aan de kust**

Bron: VRT NWS

De A10-weg kwam gisterenocht jachter water te staan. © Klaus Coenen

**Verschillende straten in Waregem
onder water door hevige regenval**

Bron: HLN

Meer lezen? https://twitter.com/WMF_Bart

FOCUS THEMA

Pesticiden: het recht om onzelf te vergiftigen

5,8 miljoen kilo. Zoveel pesticiden werden er in 2019 verkocht in België. Pesticiden om schimmels tegen te gaan, onkruid en insecten te verdelgen en om kiezels in voortuinen te vrijwaren van groene spikkeltjes die het grijze beeld verstoren. Deze strijd tegen de natuur heeft gevolgen voor het water- en bodemleven, maar ook voor onze eigen gezondheid. Toch blijft de Belg ijveren voor het recht om zichzelf te vergiftigen.

Onze waterlopen, zeker de West-Vlaamse, zijn niet in goeden doen. Daar kreeg u via dit tijdschrift eerder al melding van. Onze landbouw blinkt niet uit in het inzetten van een natuurlijk evenwicht om plagen te bestrijden. Hoewel een groeiende groep, zijn het nog slechts voorlopers die op hun land de bodem actief verbeteren en akkerranden inzetten om natuur te laten werken voor plaagbestrijding. Agro-ecologie blijft jammer genoeg een niche. Maar het is deze niche die nodig dient gekopieerd te worden. Dit bewijst bijvoorbeeld de doorlichting die het bekensecretariaat van het IJzerbekken opmaakte in functie van de stroomgebiedbeheerplannen: onze waterlopen zijn sterk bezoedeld met sproeistoffen, wat de heropleving van de waterlopen tot levende blauwe aders belemmert. Zo sterk zelfs dat de Watergroep in de Blankaart-regio met een zak geld naar de boeren trok om hen te overhalen biologisch te gaan telen in het stroomgebied van de waterwinning. Dit omdat de periode om water voor zuivering in het bekken te laten steeds korter wordt door verzilting én toenemend pesticidegebruik. Maar het project komt niet van de grond: de druk van de verwerkende industrie is er te groot om tot een algemene omschakeling te komen.

Intussen neemt, samen met de toename aan groententeelt in het IJzerbekken, de verscheidenheid aan pesticiden in de waterlopen nog steeds toe. Reeds verboden stoffen als parathion (E605)

of het kankerverwekkende Linuron staan nog steeds in de lijst van veel voorkomende pesticiden in de waterlopen. Zelfs Tributyltin (TBT), dat gebruikt wordt/werd om boten te beschermen tegen algengroei en waarvan wordt aangenomen dat het zorgde voor de massale afname van garnalen, komt nog steeds in die toplist voor. Maar ook Malathion (luizenmiddel) en dimethoaat (tegen trips) die inwerken op het zenuwstelsel van mens en dier kan je nog steeds vlotjes terugvinden in het water achter de IJzer. Het voorzorgsprincipe op z'n best.

Gewasbescherming op drift

In een landelijke provincie als de onze, zijn wonen en landbouw verweven. Het recht op een goed en gezond leven – net als de bescherming van water en natuur – staan gebeiteld in steen. Maar dat de realiteit wel eens anders kan zijn, bewees een dossier dat we samen met Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen opnamen: 'overdreven enthousiaste onkruidverdelging door een loonwerker zorgt voor schade aan een hele tuin.'

Geert heeft een mooie ecologische tuin aan de rand van landbouwgebied. De naburige landbouwer koos afgelopen jaar voor aardappelteelt, waarbij doorgaans frequent gesproeid wordt. De eerste laag herbiciden kwam er al eind april. De loonwerker koos het veld aan te pakken op een winderige dag, wat zorgde voor een extra

© Anemie Vantourhout

Glyfosaatakker te Ardoioe met daarnaast, contrasterend, het pesticidenvrij beheerde voedselbos De Houtmeerschen

nevel op de tuin van Geert. Via de boer, kwam hij bij de loonwerker, die op zijn beurt laconiek aangaf dat 'hij maar eens moest bewijzen dat de sterfte van de bomen door zijn toedoen kwam'.

De milieudienst, die daarop werd gecontacteerd, bevestigde de sterfte door herbicide en maande de loonwerker aan tot voorzichtigheid. Niet dat het veel uithaalde: tot 6 maal werd het veld met fungiciden besproeid, waarvan een aardig deel richting Geert's ontbijttafel kwam.

Een ander voorstel van de milieudienst om de schade aan bomen en planten vergoed te zien, was om een groensingel rondom eigen perceel aan te planten en de kost via de verzekering te verhalen.

Na de eerste sproeiwerken kwam de expert van de verzekering langs, nam stalen en stelde vast dat er inderdaad allerlei resten van herbiciden en fungiciden specifiek aan de aardappelteelt teruggevonden konden worden. Maar ook dit zou niet voldoende zijn.

Juli: oogsttijd. Kort voor de oogst moet in de gangbare aardappelteelt het loof gedood worden. Terug ziet Geert dit gebeuren bij een sterke wind (5 beaufort, hoewel sproeien bij 3 beaufort al onverantwoord is in code goede praktijken) en vanop 2 meter boven het veld. Deze keer is de schade in de tuin nog groter: vele planten

verloren hun bladeren en zelfs sequoia's op tientallen meters van de perceelgrens raakten flink beschadigd.

En hier begint een nieuwe queeste voor Geert. De lokale politie, die hij nu als eerste contacteerde, wilde niet tussenkomen omdat het een milieuzak was. De milieudienst, toch wel bevoegd op dit thema, wilde geen PV opmaken, omdat het een burenkwestie zou zijn. Dan maar de provinciale milieu-inspectie. Maar ook daar geen thuis: de afdeling handhaving is bevoegd voor toezicht op klasse 1 bedrijven en het uitvoeren van sproeiwerkzaamheden valt daar niet onder. Uiteindelijk was er een nieuwe sproeibeurt in oktober voor nodig om met de moed der wanhoop het FAVV aan te spreken. Ook daar bijna een kale reis, want ook deze komt niet tussen in zaken tussen landbouwers en burenen. Maar de vaststelling dat het hier ook ging om verkeerd gebruik van pesticiden, was sterk genoeg om hen toch tot het opmaken van een rapport te overhalen. En met dit rapport kreeg Geert uiteindelijk toch een tussenkomst van een schamele 1.000 euro voor de geleden schade.

Burgers en verweven natuur genieten in principe ook in landelijk gebied van alle rechten, maar er is op vandaag geen duidelijkheid hoe die afgedwongen moet worden.

Langouët: als de burgervader overtuigd de gezondheid van zijn burgers verdedigt

Daniël Cueff kwam in 2019 uitgebreid in het nieuws, omdat hij als burgemeester van het Bretoense Langouët zijn 650 inwoners wilde beschermen tegen pesticiden. Daarom stelde hij een gebruiksverbod op 150 meter van de bewoning op. Tegen de hogere overheid in kon hij het verbod doen standhouden. Maar hij is niet alleen, ook Daniel Gilles van Saoû in de Drôme – een landbouwer-burgemeester – stelde een verbod in en samen met hen zijn er nu al 26 Franse burgemeesters die het voorzorgsprincipe echt ter harte nemen. En ook buiten Frankrijk groeit de beweging: het Italiaanse Zuid-Tirol kent Ulrich Veith, die op het zelfde moment, als burgemeester, de beweging in gang trekt. Voor Frankrijk zijn er op dit moment 120 gemeenten die een ban op pesticiden vragen.

Vlaanderen volgt

Op 15 december 2022 loopt de huidige toelating van glyfosaat voor landbouwgebruik af. Voor particulier gebruik is het middel al verboden. Glyfosaat is een herbicide dat plantengroei op de akkers doodt bij het voorbereiden van het veld voor een nieuwe teelt. Verschillende fabrikanten van glyfosaat dienden in 2020 een aanvraag in om de

erkenning opnieuw te verlengen. Daarom stelt Velt met haar campagne 'Doe het zonder' alles in het werk om glyfosaat te bannen van de toegelaten producten. Met druk van het middenveld wil Velt van 2022 het laatste glyfosaat-jaar maken.

Dat gebeurde eerder ook al voor de neonicotinoiden. Ook daar was Velt een sterke trekker voor Vlaanderen. 'Neonicotinoiden' is een moeilijke term voor een aantal insecticiden die eveneens verantwoordelijk zijn voor de bijensterfte. Meer bepaald voor imidacloprid, clothianidine en thiamethoxam is het verboden deze nog te gebruiken. Maar de industrie vond een handige uitweg door de ontwikkeling van sulfoxaflor. En ook hier wordt momenteel gewerkt aan een verbod en ook hier zoekt België – net als bij de vorige ronde – naar mogelijkheden om het verbod te omzeilen.

Naast het feit dat overheden nog slechts bij uitzondering pesticiden (en dan voornamelijk herbiciden) mogen gebruiken en steeds meer middelen voor particulier gebruik verboden worden, wil Europa ook voor de landbouw nog een stapje verder gaan.

Op vandaag wordt de 'geïntegreerde gewasbescherming' aangehouden. Maar Europa wil een reductie van 50% in het gebruik en het risico van

BioBoerderij Kempengoud, Kobe Van Looveren voor BioForum © Lisa Develtere

chemische en gevaarlijkere pesticiden tegen 2030 bereiken. Met de geïntegreerde gewasbescherming probeert men in de eerste plaats preventief te werken: keuze van gewassen, bemesting, hygiëne, ... zijn allemaal zaken die bijdragen aan een verminderde kans op 'besmettingen' van de gewassen. Het inzetten van natuurlijke vijanden (denk aan bv. larven van lieveheersbeestjes in serres) komt dan op de volgende plaats, voor het plaatsgericht gebruik van pesticiden. Dat deze geïntegreerde benadering nog niet algemeen is, kon je lezen in voorgaand voorbeeld. Nu gaat het dus verder: Europa wil een sterke reductie in 2030. Vlaanderen heeft dit nu vertaald in het Vlaams actieplan voor wilde bestuivers 2022-2030, of het Bijenplan. Dit plan wil, naast de sterke reductie in pesticiden, ook inzetten op het in kaart brengen van bestuiverspopulaties en het versterken van de leefomgeving.

Maar nog steeds werk aan de winkel

Elke 5 jaar maakt België een nieuw plan (NAPAN) op waarin acties en maatregelen worden voorgesteld om pesticiden in België te reduceren. Momenteel is het plan voor de periode 2023-2027 in opmaak. Gezien de urgentie, de omvang en het (gezondheids-)kostenplaatje van de problematiek, is een ambitieus plan met meet-

bare doelstellingen noodzakelijk. België moet een versnelling hoger schakelen: ons land staat in de bedenkelijke Europese top 3 van grootste pesticideverbruikers.

Natuurpunt en Bond Beter Leefmilieu waarschuwen in hun bezwaar op dit plan voor – onder andere – te lage ambities als het gaat om het terugdringen van het gebruik van hormoonverstoorders, maar ook voor te beperkte voorzorgsmaatregelen om onze waterlopen te beschermen tegen instroom van pesticiden. Daarnaast werd ook het gevaar aan blootstelling aan drift, voor mensen en dieren die zich in de omgeving van akkers bevinden, nog eens aangehaald. Want ook daar ontbreekt het aan ambitie om de burger en zijn omgeving daadwerkelijk te beschermen.

Tekst: Bart Vanwildemeersch

OVER DE SCHREVE

Netwerk Goed Boeren: goed verdienen aan een ander landbouwmodel

---

Het openbaar onderzoek voor de Vlaamse aanpak van het stikstofprobleem (PAS) liep op 17 juni af. Uiteraard diende de West-Vlaamse Milieufederatie bezwaar in. Eén van de bezwaren – en misschien wel het belangrijkste – was de vraag om landbouw aan te passen aan de omgeving en niet omgekeerd.

De Brabantse Milieufederatie (BMF), onze Nederlandse collega's met nog meer dieren op een kluitje, kennen het stikstofprobleem al jaren. Met hen zijn we sloop gegaan om de Nederlandse aanpak de grens over te trekken. Dat lukte best wel, maar zonder het verhoopte resultaat voor het landbouwmodel. En daar wilden ze verandering in brengen.

In 2015 richtte de BMF het Netwerk Goed Boeren op. Met de steun van de Provincie Brabant en later het ministerie voor Landbouw, natuur en voedselkwaliteit, bracht ze een tiental vernieuwende landbouwers samen. Ook in Brabant is het boeren met de natuur niet eenvoudig: er bestaat te weinig informatie en onderzoek, de voorlopers ervaren veel druk van de collega's omdat ze het reguliere model in vraag stellen én het beleid luistert ook daar in eerste instantie naar de agro-industrie. Daarenboven is het nog steeds eenvoudiger de stille kost van een intensief model door de maatschappij te laten dragen, tegenover het zorgen voor een lagere maatschappelijke kost – maar een hogere productieprijs. Daarom organiseert het netwerk bedrijfsbezoeken over inhoudelijke thema's (kennisdeling), studiegroepen voor onderlinge uitwisseling van kennis en ervaringen en ontmoetingen van gelijkgestemden. En behartigt ze de belangen van natuurinclusieve boeren.

Het netwerk streeft naar zoveel mogelijk natuurinclusief boeren. Natuurinclusieve landbouw betekent in de praktijk onder andere uitfasering van chemie, duurzaam water- en bodemgebruik en het lokaal sluiten van kringlopen. Op deze manier levert natuurinclusieve landbouw een grote bijdrage aan het realiseren van diverse duurzaamheidsdoelen op het gebied van Natura 2000, de Kaderrichtlijn Water, voor het landschap, klimaat en voor herstel van biodiversiteit.

Concreet doen ze dat door onder andere het lokaal sluiten van kringlopen, het beheer van kruidrijk grasland, agroforestry, varkens in buitenloop, enzovoort. Telkens met de typisch Nederlandse reflex naar het verdienmodel.

Stilaan begint de groep ook te wegen op het beleid: de Provincie Brabant stelde, samen met de groep van het netwerk en het Louis Bolk-instituut een handreiking op in de vorm van een aanstipijst met dewelke een uitzondering kan verkregen worden op de verplichte

aanpassingen van stallen in kader van de stikstofregeling. Met behulp van dit instrument kunnen landbouwers zien welke aanvullende maatregelen zij nog moeten treffen om aan de uitzonderingsregeling te voldoen. Het gaat dan over de verbetering van het bodem- en watersysteem, het vergroten van de biodiversiteit en landschappelijke kwaliteit, het extensiveren van de veestapel (2 GVE/ha) en het beter sluiten van kringlopen (nutriënten, koolstof water).

Nu 7 jaar later is de groep gegroeid naar 45 geïnteresseerde boeren en zal deze nog verder groeien naar 60 volgend jaar. 3 bedrijfsadviseurs versterken het netwerk) en 12 bedrijven hebben de titel van 'inspiratiebedrijf' gekregen. 'Het loopt best aardig!'

In West-Vlaanderen is het netwerk van agro-ecologische boeren nog pril. Er is ook amper lobbymacht voor boeren die niet bio gaan, maar wel de keten willen sluiten en willen samenwerken met de natuur. Voedsel Anders wil hier met haar leden (waaronder BBL, West-Vlaamse Milieufederatie, maar ook Boerenforum en Bioforum) verandering in brengen. Boerenforum wil met haar leden aan de slag met agro-ecologie. Samen hebben ze een bezwaar ingediend tegen de voorstel-PAS, die agro-ecologisch boeren in Vlaanderen bijna onmogelijk maakt. We houden je op de hoogte.

Tekst: Bart Vanwildemeersch

Meer info:

www.brabant.nl/actueel/nieuws/landbouw-en-voedsel/2021/handreiking-voor-natuurinclusieve-melkveehouders

www.goedboeren.nl

www.voedsel-anders.be

Netwerk Goed Boeren © Erik van der Burgt

MiNaraad

We staan voor een enorme uitdaging als het gaat over de voorziening van hernieuwbare energie in en voor onze provincie. Niet alleen raakt Ventilus maar niet van (of onder) de grond, maar ook heeft onze provincie niet de beste track record als het gaat om het plaatsen van windturbines en zonnepanelen.

De provinciale windcoördinator wil hier wat aan veranderen. Hij stelde de provinciale ambities voor op de MiNaraad. Met de vraag 'Hoeveel energie zal je gemeente over afzienbare tijd gebruiken en welke ambitie heb je nodig om volledig op hernieuwbare energie (zon en wind op eigen domein) over te schakelen?' gaat Bart Decraemer richting gemeenten om de ambities aan te scherpen. De West-Vlaamse Milieufederatie kan rekenen op Tom Prinzie van Warmtenetwerk Vlaanderen om ons in dit thema bij te staan. Goede nieuws: er zijn voldoende daken op bedrijfsgebouwen en woningen om de doelen te halen voor zon. Kansen te over om warmte uit riolering (Menen) en waterlopen (Leuven) te halen om zo gedeeltelijk in de warmtevraag te voorzien – zonder effect op het waterleven. Ook goed nieuws: de gemeenten zien stilaan in dat er een ommezwaai nodig is. Hoopgevende initiatieven zijn er ook: Aster Vlaanderen – een coöperatieve die sociale woningbouw combineert met energietransitie – of de race tussen Roeselare, Oostende en Kuurne om als eerste hun gemeentehuis te verwarmen via een warmtenet. De zoektocht naar buffercapaciteit om pieken op te vangen, het opschalen van bestaande windmolens om meer energie op te wekken, ... Het slechte nieuws: aan dit tempo halen we de doelen niet. Dus: de transitie moet dringend opgeschaald worden.

Tekst: Bart Vanwildemeersch

ProCoRo

De ProCoRo adviseert momenteel en komende maanden de startnota's van de PRUP's bedrijvigheid van diverse economische subregio's. Met deze PRUP's wil de Provincie locaties vastleggen voor 430 ha nieuwe bedrijvenzone, toegekend vanuit het reservepakket van het RSV.

Men werkt hierbij met zoekzones, die de gemeenten zelf aanduiden als potentiële locaties. Pas na bestudering van de concrete locatievoorstellen en alternatievenonderzoek zal men kiezen welke locaties effectief omgezet worden naar een zone voor bedrijvigheid.

De eerste startnota die geadviseerd werd, was deze van economische subregio Ieper. Concreet ging het over 3 zoekzones in Heuvelland: Schoolstraat t Helleken, Dikkebusstraat Noord en Ieperstraat Oost, 1 zoekzone in Vleteren: uitbreiding Lesage-de Sceure en 2 zoekzones in Zonnebeke: Tresoriersstraat Noord en Ijzerweg.

De Procoro adviseerde dat 4 criteria belangrijk waren om mee te nemen in de beoordeling: het fysisch systeem (dus niet in bv watergevoelig of landschappelijk waardevol gebied), een goeie ontsluiting, beperkte inname open ruimte met een kleine netto/bruto verhouding. Zo kwamen al snel tot de conclusie dat geen van de voorgestelde zoekzones in Heuvelland daaraan voldoet. De zoekzone in Vleteren werd als de meest gunstige weerhouden. Voor Zonnebeke vervalt zoekzone Ijzerweg en ook Tresoriersstraat Noord is hellend en overstromingsgevoelig en daarom eveneens niet als locatie voor bedrijvenzone geschikt volgens de natuur- en milieufactie in de Procoro. De andere leden gaven deze locatie het voordeel van de twijfel. Op 16 juni wordt de startnota PRUP bedrijvigheid subregio Roeselare geadviseerd. De andere subregio's volgen in het najaar.

Tekst: Katty De Wilde

PAS-overleg

West-Vlaanderen herbergt meer dan 40% van de ammoniakuitstoot op haar grondgebied. Hiermee draagt onze Provincie voor een groot deel bij aan het stikstofprobleem. Maar omwille van de beperkte hoeveelheid SBZ-H (slechts 4,4%), slaat deze PAS het natuurherstel in onze provincie voor het grootste deel over.

Daarenboven zitten heel wat varkenshouders in onrustig water, wat kansen biedt voor een reconversie en een serieuze knip in de stikstofuitstoot. Dit, en veel andere zaken, hebben we aangebracht tijdens het PAS-overleg met de gedeputeerden op 2 juni. Het geloof dat de veestapel kan groeien, zonder effect op het milieu – een dogma dat met het stikstofarrest sneuvelde – was onderdeel van de discussie. Er is dan ook een radicaal andere aanpak nodig voor onze landbouw. Een aanpak die de ogen niet sluit voor de last op de natuur, maar actief aan de slag gaat met de omgeving en de natuurlijke processen met name agro-ecologie (meer hierover in dit tijdschrift in de rubriek 'over de schreve'). Deze PAS kiest echter de weg van de alleszalmakende techniek. Nederland leert ons echter dat dit veel kost voor de boer en op het einde juridisch wankel is. Daarnaast moeten uitgestelde processen, zoals de VEN-afbakening en het effectief aanduiden van natuurverbindingzones, maar ook de effecten op vogelrichtlijngebieden en soorten meegenomen worden in het PAS-verhaal. We plannen ook nog een overleg met de Groen Kring. Net als hen, willen ook wij een zekere toekomst voor jonge boeren en instromers. Maar niet met schaalvergroting.

Tekst: Bart Vanwildemeersch

WEST-VLAAMSE MILIEUFEDERATIE

De West-Vlaamse Milieufederatie vzw zet zich in om samen met haar lidverenigingen en doelgroepen West-Vlaanderen tot een voorbeeldregio te maken waar een gezond leefmilieu en ecosystemen drager zijn van een welvarende ecologisch duurzame samenleving.

Bestuur West-Vlaamse Milieufederatie vzw

Voorzitter Kristina Naeyaert
Penningmeester Marcel Heintjens
Secretaris Martine Langen
Bestuursleden Peter Hantson,
Rik Samyn & Bertjan Olivier

Lidverenigingen

Momenteel overkoepelt de West-Vlaamse Milieufederatie 84 natuur- en milieuverenigingen, die werken in West-Vlaanderen.

Voor een volledig overzicht:
www.westvlaamsemilieufederatie.be/organisatie/wiezijnwij

Wil uw organisatie graag ook lid worden van onze koepel?
Stuur een mail met uw kandidatuur naar de coördinator van de West-Vlaamse Milieufederatie: katty.de.wilde@westvlaamsemilieufederatie.be

Adviesraden & overleg

**Contactpersonen
West-Vlaamse Milieufederatie**

Provinciale Minaraad
Bart Vanwildemeersch

Procoro West-Vlaanderen
Katty De Wilde

**Adviescomité
buitenlucht recreatie Westtoer**
Bart Vanwildemeersch

**Managementcomité
plattelandsontwikkeling**
Bart Vanwildemeersch

Overleg met De Vlaamse Waterweg
Kristina Naeyaert

Bekkenraad Bovenschelde
Kristina Naeyaert

**Kust 2020, TOPzone Kust, taskforce
duurzame recreatieve visserij, ...**
Bart Vanwildemeersch

Colofon tijdschrift

Het tijdschrift van de West-Vlaamse Milieufederatie verschijnt 4 keer per jaar: maart • juni • september • december
Dit tijdschrift is jaargang 17, editie juni - juli - augustus 2022
Verantwoordelijke uitgever

Kristina Naeyaert | Normandiëstraat 178 | Wevelgem

Eindredactie secretariaat@westvlaamsemilieufederatie.be

Aan dit tijdschrift werkten mee Marc Deketelaere, Katty De Wilde, Erik Grietens, Pieter-Jan Tailleu, Bart vanwildemeersch & Dries Verhaeghe
Layout Leander Depypere

Coverfoto Uitkerkse polder • Natuurpunt Blankenberge • Misjel Decler
Overname van artikels en illustraties mag mits toelating van de redactie en bronvermelding: Tijdschrift West-Vlaamse Milieufederatie vzw

Het drukken van dit tijdschrift verloopt 100% isopropylalcoholvrij met biologische inkt en chemievrije drukvormvervaardiging op 100% gerecycleerd papier door drukkerij Drukta

Dit tijdschrift en/of onze nieuwsbrief beleid digitaal ontvangen?
Stuur een mail naar: secretariaat@westvlaamsemilieufederatie.be

Contacteer ons

Secretariaat en maatschappelijke zetel West-Vlaamse Milieufederatie vzw
Beenhouwersstraat 9 | 8000 Brugge

Mail secretariaat@westvlaamsemilieufederatie.be

Website www.westvlaamsemilieufederatie.be

Facebook www.facebook.com/wmfkoepel

Coördinator Katty De Wilde | 0468 09 90 95

katty.de.wilde@westvlaamsemilieufederatie.be

Beleidsmedewerker Bart Vanwildemeersch | 0468 07 17 07

bart.vanwildemeersch@westvlaamsemilieufederatie.be. @WMF_Bart

De West-Vlaamse Milieufederatie is erkend als milieuorganisatie door de Vlaamse Overheid. De West-Vlaamse Milieufederatie wordt ondersteund door Provincie West-Vlaanderen.

Natuur en milieu, we gaan ervoor

Activiteiten West-Vlaamse Milieufederatie

Zomeractiviteiten Natuurpunt en provincie West-Vlaanderen

Op zoek naar de leukste tips en verfrissende ideetjes om je zomerdagen mee te vullen, en de vakantie nog legendarischer te maken? Natuurpunt biedt je een groot aanbod aan uitstapjes, tripjes, activiteiten en tips om een onvergetelijke zomer door te brengen in de Vlaamse natuur. Neem een kijkje op <https://www.natuurpunt.be/pagina/zomeruitstapjes-de-natuur>. Je kunt er ook zoeken per provincie.

Nog ideeën nodig?

Neem dan ook een kijkje op www.west-vlaanderen.be/genietenvandenatuur

Maak het groener in Zuid-West-Vlaanderen!

Hou je van een bijen- of vogelvriendelijke tuin of wil je graag kunnen snoepen van je tuin? Dan is de verkoopactie van streekeigen (fruit)bomen, struiken en kleinfruit van Natuurpunt zeker iets voor jou! Neem een kijkje op www.maakhetgroener.be en bestel vandaag nog.

Alle pakketten en soorten kan je aanplanten op een beperkte oppervlakte, je hoeft dus zeker geen grote tuin te hebben. Natuurpunt verkoopt deze pakketten aan een zeer voordelige prijs en de opbrengst van de actie gaat naar de aankoop van waardevolle natuurgebieden in jouw omgeving. Dubbele winst voor de natuur dus!

Alle info op www.maakhetgroener.be

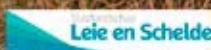
natuur.koepel

Verkoopactie

van inheemse bomen,
struiken en fruitbomen

MAAK HET GROENER IN
ZUID-WEST-VLAANDEREN

www.maakhetgroener.be

© Natuurpunt Blankenberge-Misjel Dedeer

Ook graag je activiteit
op onze cover?
[secretariaat@westvlaamse
milieufederatie.be](mailto:secretariaat@westvlaamsemilieufederatie.be)

Meer activiteiten
ontdekken?
[www.westvlaamse
milieufederatie.be](http://www.westvlaamsemilieufederatie.be)

Hou onze facebookpagina
in het oog!